

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โรคเบาหวานในขณะตั้งครรภ์ เป็นภาวะแทรกซ้อนทางอายุรศาสตร์ ซึ่งพบบ่อยและเป็นอันตรายมาก เนื่องจากสามารถก่อให้เกิดอันตรายต่อมารดาและทารกได้ (วิฑูรย์ ประเสริฐเจริญสุข, 2542; จิรศักดิ์ มนัสสาร, 2543) จากการสำรวจของสมาคมโรคเบาหวานแห่งประเทศไทย ปี 2540 พบว่ามีหญิงที่เป็นเบาหวานในขณะตั้งครรภ์ถึงร้อยละ 2-6 ของหญิงตั้งครรภ์ทั้งหมด และพบว่า หญิงตั้งครรภ์ที่มีรูปร่างค่อนข้างอ้วนมักจะเป็นเบาหวานขณะตั้งครรภ์ร้อยละ 15 ของหญิงตั้งครรภ์ทั้งหมด หญิงที่เป็นเบาหวานในขณะตั้งครรภ์ ในระยะไตรมาสที่ 3 เป็นช่วงระยะคัดกรองเบาหวานในหญิงตั้งครรภ์ที่มีอายุครรภ์ระหว่าง 24-28 สัปดาห์ (เทียมศร ทองสวัสดิ์, 2546; วิฑูรย์ ประเสริฐเจริญสุข, 2542) ซึ่งถ้าระดับน้ำตาลเพิ่มสูงขึ้น จะเป็นอันตรายต่อหญิงตั้งครรภ์และทารกในครรภ์ แพทย์จะรับตัวไว้รักษาในโรงพยาบาลตั้งแต่อายุครรภ์ 34 สัปดาห์ (กนก สีจร, 2542) นอกจากจะเกิดอันตรายจากภาวะน้ำตาลในเลือดสูงหรือต่ำมากผิดปกติแล้วยังเกิดภาวะแทรกซ้อนอีกหลายประการ เช่น โรคความดันโลหิตสูง ตั้งครรภ์แฝดน้ำ การติดเชื้อในทางเดินปัสสาวะ และพยาธิสภาพที่ตา เป็นต้น (Scott, Disaia, Hammond, et. al. 1990) สำหรับผลกระทบต่อมารดาคือเกิดการบาดเจ็บระหว่างคลอด (Barron & Lindheimer, 1991) ทารกพิการมากเป็น 3-4 เท่า ของอุบัติการณ์การตั้งครรภ์ปกติทั่วไป (ธีระ ทองสง, 2533; จตุพล ศรีสมบูรณ์, 2536) และมีการศึกษาพบว่า หญิงตั้งครรภ์ที่เป็นโรคเบาหวานเนื่องจากการตั้งครรภ์ เมื่อหลังคลอดแล้วจะมีโอกาสเป็นโรคเบาหวานชนิดถาวรในเวลาต่อมา ประมาณร้อยละ 35 (Burrow & Ferris, 1988.) สำหรับผลกระทบของโรคเบาหวานในหญิงตั้งครรภ์ต่อทารกในครรภ์ที่สำคัญคือการตายของทารกในครรภ์ พบว่ามีประมาณร้อยละ 5 นอกจากนี้ยังทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อนอื่นอีกมากมาย เช่น ทารกมีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำมากผิดปกติ ภาวะหายใจลำบาก แคลเซียมและแมกนีเซียมในเลือดต่ำกว่าปกติ ภาวะตัวเหลือง และทารกตัวใหญ่ผิดปกติ และยังมีการศึกษาพบว่า ทารกที่เกิดจากมารดาที่เป็นโรคเบาหวาน มีโอกาสเป็นโรคเบาหวานร้อยละ 1-5 (Sweet & Brown, 1991)

นอกจากจะมีผลกระทบทางด้านร่างกายหลายประการดังที่กล่าวมาแล้ว โรคเบาหวานในขณะตั้งครรภ์ยังมีผลกระทบทางด้านจิตใจอีกด้วย Zigrossi & Ziegler (1986) กล่าวว่าหญิงตั้งครรภ์ที่เป็นเบาหวานเนื่องจากการตั้งครรภ์ จะมีภาวะเครียดของจิตใจมากกว่าหญิงตั้งครรภ์ที่เป็นเบาหวานชนิดเรื้อรัง ซึ่งความเครียดเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้การควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดไม่ประสบความสำเร็จ และที่สำคัญหญิงตั้งครรภ์ที่ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคเบาหวาน มีสภาพจิตใจอยู่ในภาวะวิกฤต ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยเฉพาะทักษะของการดูแล

ตนเอง (Knipple & Drukker, 1986) หญิงตั้งครรภ์ที่มีการรับรู้ต่อการสนับสนุนทางสังคม และได้รับการสนับสนุนทางสังคมเกี่ยวกับการปฏิบัติพฤติกรรมการดูแลสุขภาพจากผู้ที่มีอิทธิพลต่อหญิงตั้งครรภ์ จะทำให้หญิงตั้งครรภ์มีการปฏิบัติพฤติกรรมการดูแลสุขภาพที่ดีได้ (Zimmerman & Connor, 1989 cited by Pender, 1996) นอกจากนี้การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพมากกว่าการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน หรือผู้ร่วมงาน (Keohane & Lacey, 1991)

คู่สมรสเป็นแหล่งสนับสนุนทางสังคมที่สำคัญยิ่งของหญิงตั้งครรภ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาพสังคมไทยในปัจจุบันนี้มีแนวโน้มที่จะเป็นครอบครัวเดี่ยวมากกว่าครอบครัวขยาย การได้รับการสนับสนุนจากคู่สมรสอย่างเพียงพอน่าจะเป็นประโยชน์ต่อพฤติกรรมการดูแลตนเองของหญิงตั้งครรภ์ สามีนับได้ว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการให้การสนับสนุนแก่ภรรยาในขณะตั้งครรภ์ ดังที่นางเยาว์ อุดมวงศ์ (2533) และอรุณี พึ่งแพง (2543) ได้ทำการศึกษา พบว่าการได้รับการสนับสนุนจากสามีจะมีความสัมพันธ์กับการมาฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์ หรือการมาฝากครรภ์ตามกำหนดเวลา (นางเยาว์ อุดมวงศ์, 2533; อรุณี พึ่งแพง, 2543) และLowenstein และคณะ ได้ทำการศึกษาพบว่าการได้รับการสนับสนุนจากสามีจะมีผลต่อสุขภาพกายและจิตของภรรยา ตลอดจนมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติตนของภรรยาขณะตั้งครรภ์ ช่วยให้มีอารมณ์มั่นคง ลดความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นขณะตั้งครรภ์ และช่วยให้การรับรู้เป็นไปในทางที่ถูกต้องเหมาะสม (Lowenstein, et. al., 1981) ดังที่ Pender (1982) ได้กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรส เป็นสัมพันธ์ภาพที่สำคัญต่อการให้การสนับสนุนด้านอารมณ์ และเป็นสัมพันธ์ภาพที่มีการยึดเหนี่ยวกันอย่างเหนียวแน่น ซึ่งความสัมพันธ์ที่มีลักษณะเช่นนี้จะมีประสิทธิภาพมากโดยเฉพาะผลทางด้านจิตใจ ดังนั้นหากหญิงที่เป็นเบาหวานในขณะตั้งครรภ์ชนิดพึ่งอินซูลินได้รับการสนับสนุนจากสามี และมีพฤติกรรมดูแลตนเองที่ถูกต้องจะมีผลทำให้การรักษาบรรลุผลตามต้องการได้ จึงกล่าวได้ว่าประสิทธิภาพของการรักษานั้นขึ้นอยู่กับ การได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวและการดูแลตนเองของหญิงที่เป็นเบาหวานในขณะตั้งครรภ์ชนิดพึ่งอินซูลินเป็นส่วนใหญ่ พฤติกรรมดูแลตนเองจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยลดความรุนแรงของโรคเบาหวานในขณะตั้งครรภ์ และป้องกันโรคแทรกซ้อนที่อาจจะเกิดขึ้นกับมารดาและทารกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงควรสนับสนุนให้สามีเข้ามามีส่วนร่วม และคอยช่วยเหลือภรรยาในขณะตั้งครรภ์เนื่องจากการที่ภรรยาได้รับการสนับสนุนจากสามีจะส่งเสริมให้ภรรยามีความพร้อมในการเรียนรู้ มาฝากครรภ์ตามกำหนดเวลา ทำให้ได้รับความรู้ คำแนะนำอย่างครบถ้วนตลอดจนคอยช่วยเหลือสนับสนุนให้ภรรยามีการปฏิบัติตนด้านสุขภาพไปในทางที่ดีอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอที่บ้าน ส่งผลให้ผ่านการตั้งครรภ์ไปด้วยดี และมีความพร้อมในการคลอด

จากสถิติหญิงที่เป็นเบาหวานในขณะตั้งครรภ์ชนิดพึ่งอินซูลิน ซึ่งมาฝากครรภ์ที่แผนกฝากครรภ์ โรงพยาบาลขอนแก่น ปี 2545-2547 จำนวน 132 249 210 คน ตามลำดับ รวม 591 คน (จากหน่วยงานเวชระเบียนและสถิติโรงพยาบาลขอนแก่นปี พ.ศ. 2545-2547) จะ

เห็นได้ว่าจำนวนหญิงที่เป็นเบาหวานในขณะตั้งครรภ์ชนิดพึ่งอินซูลินมีแนวโน้มสูงขึ้น จากการศึกษาระบบการให้ความรู้ที่จัดขึ้นในแผนกฝากครรภ์ของโรงพยาบาลโดยทั่วไปในปัจจุบัน พบว่าการดำเนินการโดยมุ่งเน้นการให้ความรู้เฉพาะตัวหญิงตั้งครรภ์เป็นส่วนใหญ่มิได้มีการจัดการสนับสนุนให้สามีเข้ามามีส่วนร่วม ในการดูแลช่วยเหลือภรรยาขณะตั้งครรภ์อย่างจริงจังทำให้หญิงตั้งครรภ์ที่มาฝากครรภ์ขาดการสนับสนุนจากสามี และการให้บริการด้านความรู้และคำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวขณะตั้งครรภ์ ของผู้ให้บริการที่แผนกฝากครรภ์มีรูปแบบเดียวกับของหญิงตั้งครรภ์ปกติ ผู้วิจัยได้ศึกษานำร่องเรื่องการสนับสนุนจากสามีของหญิงที่เป็นเบาหวานในขณะตั้งครรภ์ชนิดพึ่งอินซูลิน จำนวน 5 ราย ซึ่งอยู่ในระยะไตรมาส 3 เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2547 พบว่าหญิงตั้งครรภ์เคยเข้ารับการรักษารักษาในโรงพยาบาลมาก่อน สาเหตุเกิดจากน้ำตาลในเลือดเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากขาดการดูแลตนเอง และจากการสอบถามพบว่าหญิงตั้งครรภ์ยังขาดการสนับสนุนดูแลเอาใจใส่จากสามี เช่น ไม่ได้พูดคุยปรึกษาปัญหาต่าง ๆ ร่วมกัน หญิงตั้งครรภ์หาอาหารมารับประทานเอง และหญิงตั้งครรภ์จะมาฝากครรภ์แต่เพียงลำพังคนเดียว เป็นต้น นอกจากนี้ผลการสังเกตการให้ความรู้ แก่หญิงที่เป็นเบาหวานในขณะตั้งครรภ์ชนิดพึ่งอินซูลิน พบว่าลักษณะการให้ความรู้จะเป็นการให้คำแนะนำกับหญิงตั้งครรภ์โดยตรง สามีไม่ได้มีส่วนร่วมในการรับความรู้เพราะสูติแพทย์จะให้คำแนะนำ ในระหว่างตรวจครรภ์เป็นรายบุคคล และจากการประเมินความรู้พบว่าหญิงตั้งครรภ์จะจำได้ไม่หมด เนื่องจากมีเวลาจำกัดในการพบแพทย์ จากการสอบถามความต้องการของหญิงที่เป็นเบาหวานในขณะตั้งครรภ์ชนิดพึ่งอินซูลิน พบว่าหญิงตั้งครรภ์ต้องการให้สามีมีส่วนร่วมในการให้การดูแลสนับสนุน โดยการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ ประสบการณ์ เป็นแบบอย่างสนับสนุนซึ่งกันและกันเพื่อที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน มีการปรึกษาหารือและพิจารณาถึงปัญหา และสาเหตุของปัญหา โดยการพูดคุยเกี่ยวกับโรค การรักษาและการปฏิบัติตนขณะเป็นเบาหวานร่วมกัน รวมทั้งการพาหญิงที่เป็นเบาหวานในขณะตั้งครรภ์ชนิดพึ่งอินซูลินมาตรวจตามนัด ดังนั้นสามีจึงมีส่วนสำคัญในการสนับสนุนหญิงตั้งครรภ์ เนื่องจากหญิงตั้งครรภ์มีโรคแทรกซ้อนที่เป็นอยู่จึงต้องมีพฤติกรรมดูแลตนเองที่ดีและต้องได้รับการสนับสนุนจากสามี เพื่อให้เกิดความมั่นใจ อบอุ่นใจ และเป็นกำลังใจให้หญิงที่เป็นเบาหวานในขณะตั้งครรภ์ชนิดพึ่งอินซูลิน มีพฤติกรรมดูแลตนเองไปในทางที่ดีขึ้นตลอดไป

จากความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนของสามีกับพฤติกรรมดูแลตนเองของหญิงที่เป็นเบาหวานในขณะตั้งครรภ์ชนิดพึ่งอินซูลิน ทั้งนี้เพื่อช่วยส่งเสริมให้หญิงที่เป็นเบาหวานในขณะตั้งครรภ์ชนิดพึ่งอินซูลิน ได้รับการสนับสนุนจากสามีและมีพฤติกรรมดูแลตนเองอย่างเหมาะสมต่อไป

2. คำถามการวิจัย

การสนับสนุนของสามี มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลตนเองของหญิงที่เป็นเบาหวานในขณะตั้งครรภ์ชนิดพึ่งอินซูลินหรือไม่ อย่างไร

3. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนของสามีกับพฤติกรรมการดูแลตนเองของหญิงที่เป็นเบาหวานในขณะตั้งครรภ์ชนิดพึ่งอินซูลิน

4. สมมติฐานการวิจัย

การสนับสนุนของสามีมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการดูแลตนเองของหญิงที่เป็นเบาหวานในขณะตั้งครรภ์ชนิดพึ่งอินซูลิน

5. ขอบเขตการวิจัย

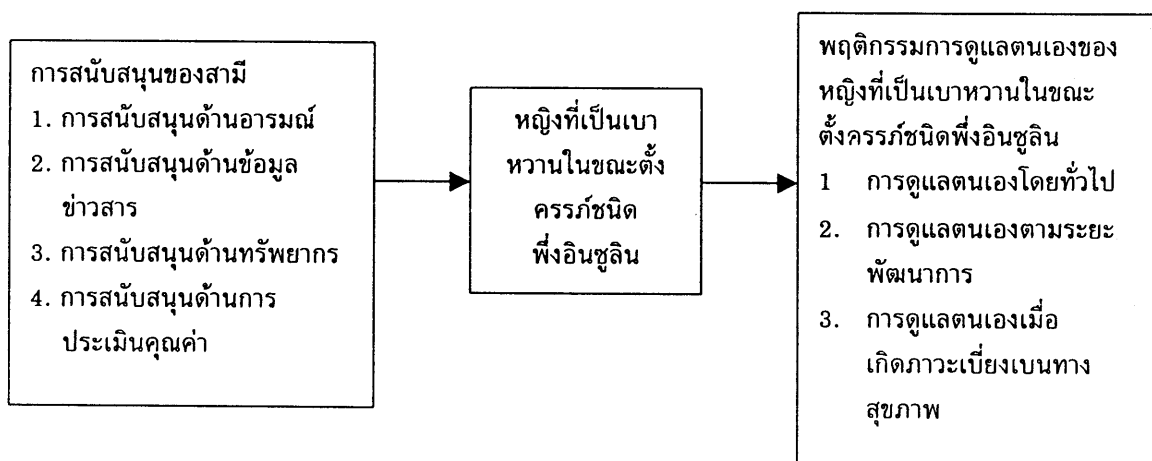
การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนของสามีกับพฤติกรรม การดูแลตนเองของหญิงที่เป็นเบาหวานในขณะตั้งครรภ์ชนิดพึ่งอินซูลิน ในระยะไตรมาส 3 ที่มีอายุครรภ์ระหว่าง 28-34 สัปดาห์ ที่มารับบริการฝากครรภ์ที่แผนกฝากครรภ์ โรงพยาบาลขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2548 ถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2549

6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แนวคิดทฤษฎีการดูแลตนเองของโอเรม เป็นแนวทางในการศึกษาเกี่ยวกับการดูแลตนเองของหญิงที่เป็นเบาหวานในขณะตั้งครรภ์ชนิดพึ่งอินซูลิน ซึ่งโอเรม (Orem, 1991) กล่าวว่า การดูแลตนเองเป็นการกระทำที่จิตใจ และมีเป้าหมายเพื่อรักษาไว้ซึ่งชีวิต สุขภาพ และสวัสดิภาพทั้งในภาวะปกติและในขณะที่เจ็บป่วย หญิงที่เป็นเบาหวานในขณะตั้งครรภ์ชนิดพึ่งอินซูลินจัดเป็นผู้ที่มีภาวะเปราะบางทางด้านสุขภาพ ดังนั้นเมื่อเกิดการเจ็บป่วยขึ้น หญิงที่เป็นเบาหวานในขณะตั้งครรภ์ชนิดพึ่งอินซูลินจึงต้องปฏิบัติกิจกรรม เพื่อสนองตอบต่อความต้องการการดูแลตนเองที่จำเป็น ตลอดจนต้องดัดแปลงกิจกรรมการดูแลตนเองที่จำเป็นบางอย่างให้สอดคล้องกับโรคเบาหวานที่เกิดร่วมกับการตั้งครรภ์ (Orem 1985 อ้างใน สมจิต หนูเจริญกุล, 2534) ตามทฤษฎีของโอเรม แบ่งการดูแลตนเองออกเป็น 3 ส่วน คือ การดูแลตนเองโดยทั่วไป (Universal Self-care requisites) เป็นการดูแลความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ การดูแลตนเองที่จำเป็นตามระยะพัฒนาการ (Developmental Self-care requisites) เป็นการดูแลตนเองที่เกิดขึ้นจากกระบวนการพัฒนาของชีวิตมนุษย์ในระยะต่างๆ และเหตุการณ์ที่มีผลเสียหรืออุปสรรคต่อพัฒนาการ และการดูแลตนเองที่จำเป็นตามภาวะเปราะบางทางด้านสุขภาพ

(Health deviation Self-care requisites) เป็นการดูแลตนเองที่เกิดขึ้น เนื่องจากโครงสร้างหรือหน้าที่ของร่างกายผิดปกติ

นอกจากนั้นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อพฤติกรรม的自我ดูแลตนเองของหญิงที่เป็นเบาหวานในขณะตั้งครรภ์ชนิดพึ่งอินซูลิน คือการสนับสนุนจากสามี กล่าวคือ หากหญิงที่เป็นเบาหวานในขณะตั้งครรภ์ชนิดพึ่งอินซูลินได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากสามีในการเผชิญปัญหาทุกอย่างในขณะตั้งครรภ์ จะช่วยส่งเสริมให้หญิงที่เป็นเบาหวานในขณะตั้งครรภ์ชนิดพึ่งอินซูลินเกิดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมากขึ้น มีความเข้มแข็ง มีความพร้อมในการเผชิญปัญหา และสามารถปรับตัวได้ดีอันจะนำไปสู่พฤติกรรม的自我ดูแลตนเองอย่างเหมาะสม การประเมินการสนับสนุนจากสามี ผู้วิจัยใช้แนวคิดการสนับสนุนทางสังคมของเฮาส์ (House, 1981) ประกอบด้วย การสนับสนุน 4 ด้าน คือ การสนับสนุนด้านอารมณ์ การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร การสนับสนุนด้านทรัพยากร และการสนับสนุนด้านการประเมินคุณค่า ซึ่งเชื่อว่าหญิงที่เป็นเบาหวานในขณะตั้งครรภ์ชนิดพึ่งอินซูลินได้รับการสนับสนุนจากสามีทั้ง 4 ด้านดังกล่าว จะส่งผลให้เกิดการปฏิบัติพฤติกรรม自我ดูแลตนเองได้อย่างเหมาะสม ดังแสดงตามกรอบแนวคิดในการวิจัยตามแผนภูมิที่ 1 ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

7. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

1. หญิงที่เป็นเบาหวานในขณะตั้งครรภ์ หมายถึง ความผิดปกติของ glucose metabolism ซึ่งถูกกระตุ้นโดยการตั้งครรภ์ ทำให้หญิงตั้งครรภ์มีระดับน้ำตาลในเลือดเพิ่มสูงขึ้นในขณะตั้งครรภ์ แบ่งเป็น 2 ชนิดคือ

1.1 Class A1 มีค่า fasting plasma glucose ต่ำกว่า 105 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ และค่า postprandial plasma glucose ต่ำกว่า 120 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ เบาหวานชนิดนี้ควบคุมด้วยอาหารเพียงอย่างเดียว

1.2 Class A2 มีค่า fasting plasma glucose สูงกว่า 105 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ และค่า postprandial plasma glucose สูงกว่า 120 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ เบาหวานชนิดนี้ควบคุมด้วยอินซูลิน

2. พฤติกรรมการดูแลตนเอง หมายถึง การกระทำหรือการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน ของหญิงที่เป็นเบาหวานในขณะตั้งครรภ์ชนิดพึ่งอินซูลิน เพื่อควบคุมอาการไม่ให้เกิดภาวะแทรกซ้อนรุนแรงเพิ่มขึ้น ป้องกันภาวะแทรกซ้อนต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งเพื่อให้มีสุขภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจ พฤติกรรมการดูแลตนเองของหญิงที่เป็นเบาหวานในขณะตั้งครรภ์ชนิดพึ่งอินซูลิน ในการศึกษาครั้งนี้สามารถวัดได้จากแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมการดูแลตนเองของหญิงที่เป็นเบาหวานในขณะตั้งครรภ์ชนิดพึ่งอินซูลินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยอาศัยแนวคิดทฤษฎีการดูแลตนเองของโอเรม (Orem, 1991) ซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรมการดูแลตนเอง 3 ด้าน คือ

2.1 พฤติกรรมการดูแลตนเองโดยทั่วไป หมายถึง หญิงที่เป็นเบาหวานในขณะตั้งครรภ์ชนิดพึ่งอินซูลินสามารถปฏิบัติกิจกรรม เพื่อคงไว้ซึ่งอากาศ น้ำ และอาหารที่เพียงพอ การคงไว้ซึ่งสมดุลระหว่างการมีกิจกรรมและการพักผ่อน การคงไว้ซึ่งการขับถ่าย และการระบายให้เป็นไปตามปกติ การป้องกันอันตรายต่าง ๆ ต่อชีวิต หน้าที่และสวัสดิภาพ

2.2 พฤติกรรมการดูแลตนเองที่จำเป็นตามระยะพัฒนาการ หมายถึง หญิงที่เป็นเบาหวานในขณะตั้งครรภ์ชนิดพึ่งอินซูลินปฏิบัติกิจกรรมการดูแลตนเอง เพื่อป้องกันการเกิดผลเสียต่อพัฒนาการ โดยจัดการเพื่อลดความตึงเครียดด้านอารมณ์ หรือเอาชนะต่อผลที่เกิดจากความเจ็บป่วย

2.3 พฤติกรรมการดูแลตนเองตามภาวะเปี่ยงเบนทางด้านสุขภาพ หมายถึง หญิงที่เป็นเบาหวานในขณะตั้งครรภ์ชนิดพึ่งอินซูลินสามารถปฏิบัติกิจกรรมการดูแลตนเอง เพื่อแสวงหาและคงไว้ซึ่งความช่วยเหลือจากบุคคลที่เชื่อถือได้ การรับรู้ และสนใจดูแลผลของพยาธิสภาพ การปฏิบัติตามแผนการรักษา การป้องกันผลข้างเคียงจากการรักษา

3. การสนับสนุนจากสามี หมายถึง การให้ความช่วยเหลือ ประคับประคองในด้านอารมณ์ การให้ข้อมูลข่าวสาร วัสดุสิ่งของ หรือแรงงาน และการชี้แนะในการกระทำต่างๆ จากสามี สามารถประเมินได้โดยใช้แบบวัด การสนับสนุนจากสามี ซึ่งผู้วิจัยดัดแปลงมาจาก อร์ทีย์ ธรรมกันมา (2540) ซึ่งใช้แนวคิดการสนับสนุนทางสังคมของเฮ้าส์ (House, 1981) ประกอบด้วย

สนับสนุน 4 ด้าน คือ การสนับสนุนด้านอารมณ์ การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร การสนับสนุนด้านทรัพยากร และการสนับสนุนด้านการประเมินคุณค่า ดังนี้

3.1 การสนับสนุนด้านอารมณ์ หมายถึง การให้ความรัก ความห่วงใย ความเห็นอกเห็นใจ กำลังใจ การดูแลเอาใจใส่

3.2 การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร หมายถึง การให้ข้อมูลข่าวสาร คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ การให้คำปรึกษา เพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหาที่เผชิญอยู่ได้

3.3 การสนับสนุนด้านทรัพยากร หมายถึง การให้ความช่วยเหลือที่เกี่ยวกับการจัดหา เงินทอง สิ่งของเครื่องใช้ ปรับเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมภายในบ้าน รวมทั้งช่วยเหลือด้านแรงงาน และให้เวลากับหญิงที่เป็นเบาหวานในขณะตั้งครรภ์ชนิดพึ่งอินซูลินเมื่อต้องการ

3.4 การสนับสนุนด้านการประเมินคุณค่า หมายถึง การให้การรับรอง ยอมรับ และเห็นด้วยในการกระทำของหญิงที่เป็นเบาหวานในขณะตั้งครรภ์ชนิดพึ่งอินซูลิน เมื่อกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง และให้คำชี้แนะเมื่อหญิงที่เป็นเบาหวานในขณะตั้งครรภ์ชนิดพึ่งอินซูลินกระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง

8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ด้านหญิงที่เป็นเบาหวานในขณะตั้งครรภ์ชนิดพึ่งอินซูลิน

หญิงที่เป็นเบาหวานในขณะตั้งครรภ์ชนิดพึ่งอินซูลินทราบพฤติกรรมการดูแลตนเอง ของหญิงที่เป็นเบาหวานในขณะตั้งครรภ์ชนิดพึ่งอินซูลิน เมื่อได้รับการสนับสนุนจากสามี และมีพฤติกรรมการดูแลตนเองดีขึ้น มีความมั่นใจ อบอุ่นใจ และมีกำลังใจในการปฏิบัติตัวที่ดีขึ้นต่อไป

2. ด้านครอบครัว

สามีเห็นความสำคัญของการให้การสนับสนุนหญิงที่เป็นเบาหวานในขณะตั้งครรภ์ชนิดพึ่งอินซูลิน (และให้การสนับสนุน 4 ด้าน คือ การสนับสนุนด้านอารมณ์ การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร การสนับสนุนด้านทรัพยากร การสนับสนุนด้านการประเมินคุณค่า) ซึ่งจะส่งผลให้สัมพันธภาพภายในครอบครัวแน่นแฟ้นและผูกพันกันยิ่งขึ้น

3. ด้านบริการพยาบาล

พยาบาลประจำการเห็นความสำคัญของการสนับสนุนจากสามี ในการส่งเสริมหญิงที่เป็นเบาหวานในขณะตั้งครรภ์ชนิดพึ่งอินซูลินให้มีพฤติกรรมการดูแลตนเองที่ถูกต้อง และใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมให้สามีเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลหญิงที่เป็นเบาหวานในขณะตั้งครรภ์ชนิดพึ่งอินซูลินเพิ่มขึ้นเพื่อดำรงไว้ซึ่งภาวะสุขภาพที่ดีต่อไป

4. ด้านการศึกษาพยาบาล

เป็นแนวทางสำหรับอาจารย์พยาบาล ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาพยาบาล โดยการกระตุ้นนักศึกษาให้เห็นความสำคัญของการให้สามีเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนแก่ภรรยา และนักศึกษาพยาบาลสามารถนำไปใช้ในการให้คำแนะนำและแก้ไขปัญหา

แก่หญิงที่เป็นเบาหวานในขณะตั้งครรภ์ชนิดฟิงอินซูลินและสามี ในการปฏิบัติตนและให้ความร่วมมือในการรักษาของแพทย์ได้อย่างถูกต้อง

5. ด้านบริหารการพยาบาล

เป็นแนวทางให้ผู้บริหารการพยาบาลในคลินิก ได้เห็นความสำคัญของการสนับสนุนของสามีหญิงที่เป็นเบาหวานในขณะตั้งครรภ์ชนิดฟิงอินซูลิน และจัดให้มีการอบรมแก่เจ้าหน้าที่ประจำการและส่งเสริมให้สามีเข้ามามีส่วนร่วมในการมารับบริการ เพื่อให้การสนับสนุนของสามีมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

6. ด้านการวิจัย

เป็นแนวทางในการวิจัยทางการพยาบาล เกี่ยวกับการสนับสนุนของสามีต่อพฤติกรรมการดูแลตนเองในหญิงตั้งครรภ์ที่มีโรคแทรกซ้อนอื่น ๆ ต่อไป